

نابودی ۱۰ هزار هکتار باغ پسته در کرمان

طی سال‌های گذشته کاهش شدید بارش نزولات جوی باعث خشک شدن اکثر قنوات در کرمان شده است

حکمت قاسم خانی - جام جم کرمان

خشکسالی‌های ۱۳ سال اخیر و پایین رفتن سطح سفره‌های آب زیرزمینی، اقتصاد و حیات شهرهای شمالی استان کرمان را با بحران کمبود آب مواجه کرده است. طی سال‌های گذشته کاهش شدید بارش نزولات جوی باعث خشک شدن اکثر قنوات در شهرستان‌های کرمان، رفسنجان، سیرجان، راور و زرنده شده و جاه‌ها با کاهش شدید منابع آبی مواجه شده‌اند. طی این مدت سطح آب در این مناطق چندین متر پایین رفته و در حال حاضر منابع آب زیرزمینی به هیچ وجه برای تأمین آب و شرب و صنعت منطقه کافی نیست. بر اساس آمارهای ۴۰ ساله متوسط بارندگی در کشور در حالی ۲۵۰ میلی متر بوده که این میزان در استان کرمان ۱۲۴ میلی متر است.

■ خشک شدن باغات پسته

باغات انبوه پسته کرمان در شهرستان‌های رفسنجان، سیرجان و زرنده قرار گرفته‌اند و درآمدهای صادرات غیرنفتی کشور و اقتصاد استان کرمان وابسته به صادرات محصول پسته‌ای است که از باغات این مناطق برداشت می‌شود. طی چند سال گذشته بحران کمبود آب در بخش کشاورزی در این مناطق باعث شده که سالانه بیش از ۱۰ هزار هکتار از باغات پسته استان کرمان برای همیشه خشک شوند. زندگی بخش عظیمی از مردم که از تولید، برداشت و فروش پسته اسرار معاش می‌کنند با خطر مواجه شود. نماینده مردم شهرستان‌های زرنده و کوهپایه در مجلس شورای اسلامی می‌گوید: در بین مناطق شمالی استان کرمان دشت زرنده پندترین وضعیت را از لحاظ کمبود آب دارد و در حال حاضر در این منطقه برای کشاورزی و باغداری، آب از اعماق ۳۰۰ متر زمین استخراج می‌شود. دکتر حسین امیری با اشاره به این که عمده درآمد مردم این منطقه از طریق کشاورزی و برداشت پسته تأمین می‌شود می‌افزاید: شور شدن آب کشاورزی به دلیل پایین رفتن سطح آب‌های زیرزمینی باعث خشک شدن درختان پسته می‌شود و امکان استفاده از آبیاری مکانیزه و قطره‌ای برای صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی را به دلیل شور بودن آب و بالا رفتن غلظت آن دشوار ساخته است.

■ روستاها خالی از سکنه می‌شوند

بحران کمبود آب شرب و کشاورزی در مناطق شمالی استان کرمان باعث شده که بعضی از مناطق و روستاهایی که اقتصاد آنها به کشاورزی وابسته است به دلیل خشکسالی خالی رها کرده و برای یافتن شغل به شهرها و مناطق دیگر مهاجرت کنند. نماینده مردم شهرستان‌های زرنده و کوهپایه در مجلس شورای اسلامی در این باره می‌گوید: تأثیر خشکسالی‌های چندین ساله در این منطقه از بحث اشتغال، کشاورزی و صنعت فراتر رفته و در حال حاضر ما ناگران نابودی تمدن در بعضی از مناطق شمالی استان کرمان به دلیل مهاجرت مردم هستیم.

■ وضعیت مهم طرح‌های انتقال آب

در حالی اصلی‌ترین راهکار برای رفع معضل کم‌آبی شمال استان کرمان اجرای طرح‌های انتقال آب به این منطقه است که زمان اجرای این طرح‌ها هنوز مشخص نیست. برای انتقال آب به استان کرمان سه طرح مطرح است که یکی از آنها

انتقال آب از سرشاخه‌های کوه‌های زاگرس برای رفع معضل خشکسالی و بحران کمبود آب صنعت پسته است. طرح انتقال آب از سد مخزنی بهشت‌آباد واقع در استان چهارمحال و بختیاری برای تأمین آب شرب و صنعت شهرهای شمالی استان نیز طرح دیگری است که باید با اعتبار ۲۳ هزار و ۶۹۰ میلیارد ریال طی ۱۰ سال توسط دولت اجرا شود و تاکنون بیش از ۵ سال از زمان مطرح شدن آن می‌گذرد. شریین کردن آب خلیج فارس و دریای عمان و انتقال آن به استان کرمان سومین طرح انتقال آب است که هم‌زمان با طرح انتقال آب از بهشت‌آباد مطالعات آن آغاز شده است.

■ انتقال آب ۹ سال طول می‌کشد

علیرضا العالی‌سودی مدیر عامل شرکت منابع آب ایران با اشاره به این که کمیته کارشناسی از نظر فنی در مورد طرح انتقال آب از بهشت‌آباد به کرمان به نتیجه نرسیده است می‌گوید: برای انتقال آب به استان کرمان طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون جایگزین طرح انتقال آب از بهشت‌آباد

می‌شود. وی با بیان این که انتقال آب به فلات مرکزی قطعی است می‌افزاید: این طرح ردیف‌اجرائی و مطالعاتی دارد و سعی ما بر این است که مطالعات شناختی طرح را به اتمام برسانیم. از سوی دیگر در حالی که به نظر می‌رسد با تغییر نظر مسوولان پروژه انتقال آب از سرشاخه‌های کارون محتمل‌ترین طرح انتقال آب به شمال استان کرمان برای جلوگیری از خشکسالی کامل منطقه باشد، ولی مخالفت‌های چندساله نمایندگان خوزستان در مجلس با انتقال آب کارون، روند عملیاتی شدن این طرح را با مشکل مواجه کرده است؛ موضوعی که با واکنش شدید نمایندگان استان کرمان در مجلس مواجه شده است.

سردار غلام‌رضا کریمی نماینده مردم کرمان و راور در مجلس می‌گوید: برای انتقال آب از سرشاخه‌های کارون به استان کرمان باید یک برخورد منطقی توسط نمایندگان خوزستان صورت گیرد و این منطقی نیست که هر جا امکانی برای کشور جهت حل بحرانی وجود داشته باشد به دلیل برخی مخالفت‌ها توانوانند آن استفاده کنند.